

TRAUMA PRZEJĘCIA ALSTOM I OCHRONA PRZEDSIĘBIORSTW FRANCUSKICH SEKTORA STRATEGICZNEGO

Francuski projekt ustawy PACTE (fr. *Plan d'Action pour la Croissance et la Transformation des Entreprises* - Plan działania na rzecz wzrostu i przekształceń przedsiębiorstw), uchwalony 9 października br. przez Zgromadzenie Narodowe i procedowany od stycznia 2019 r. przez Senat, ma między innymi na celu umocnienie kontroli nad inwestycjami zagranicznymi we francuskich przedsiębiorstwach sektora strategicznego.

Projekt ustawy przewiduje dwa artykuły : pierwszy ma rozszerzyć pojęcie sektorów „strategiczných”, do inwestowania w których konieczne będzie uzyskanie uprzedniej zgody Ministerstwa Gospodarki (I), drugi rozszerza możliwość stworzenia tzw. „złoty ch akcji” (*golden share*), które zapewnią Państwu Francuskiemu większe uprawnienia (II).

Co prawda środki protekcyjny ch już istnieją w prawie francuskim, jednak nie na tak szeroki ch skalę.

Pierwsze z nich przyjęte zostały na fali przejęcia przez General Electric aktywności francuskiej grupy Alstom na rynku energetycznym.

Arnaud Montebourg, ówczesny minister gospodarki, zainteresował się tym zakupem dopiero po fakcie dokonanym.

Ministerstwo Gospodarki zareagowało wówczas poprzez przyjęcie dekretu z 14 maja 2014 r., nazwanego dekretem IEF (fr. *Investissements étrangers en France*, inwestycje obce we Francji), w celu rozszerzenia definicji sektora strategicznego. W zamyśle, regulacje te miały dać Ministerstwu Gospodarki prawo wglądu i interwencji w zagraniczne inwestycje we francuskie przedsiębiorstwa sektora strategicznego.

Dekret ten w szczególności poddawał obowiązkowi uzyskania zgody Ministerstwa Gospodarki na zakup przez inwestora zagranicznego francuskiego przedsiębiorstwa działającego w sektorze strategicznym, w szczególności energii, wody, transportu, zdrowia publicznego, komunikacji elektronicznej.

Uprzednio, w 2005 r., analogiczny dekret przyjęty przez rząd Dominique'a de Villepin obejmował ochroną jedynie sektory obrony narodowej, bezpieczeństwa i porządku publicznego.

I/ Kontrola inwestycji zagranicznych we Francji

Jak było wspomniane na początku, obecnie procedowana ustawa PACTE wzmocni i rozszerzy protekcje przedsiębiorstw francuskich sektora strategicznego.

Procedura uzyskania uprzedniej zgody na inwestycje zagraniczne we Francji już istnieje, ale zostanie ona wzmocniona i rozszerzona, tak by skuteczniej chronić sektory uważane za strategiczne.

W wersji przyjętej przez Zgromadzenie Narodowe definicja sektora strategicznego ma zostać rozszerzona o sztuczną inteligencję, sektor kosmiczny, drony, cyberbezpieczeństwo, robotykę i masowe przechowywanie danych, półprzewodniki czy infrastruktury finansowe.

Na czym ta protekcja polega ?

A mianowicie, przy okazji wykupu przez inwestora zagranicznego przedsiębiorstwa działającego na terytorium francuskim, Ministerstwo Gospodarki ustala, czy inwestycja zagraniczna dotyczy sektora strategicznego w rozumieniu ustawy.

Następnie Ministerstwo Gospodarki analizuje, czy inwestycja wiąże się z uzyskaniem kontroli nad ponad 33,3% kapitału spółki.

W wypadku spełnienia obu warunków, Ministerstwo wydaje opinię bądź zezwalającą na inwestycję (np. wraz z listą warunków i zobowiązań jakie mają być spełnione ze strony inwestora) bądź zakazującą inwestycji.

Jeżeli inwestycja zagraniczna jest dopuszczona, ustawa przewiduje kontrole następcze, dokonywane przez zewnętrznego audytora, w celu zapewnienia poszanowania ustalonych warunków.

W celu umożliwienia skutecznego wykonywania kontroli, uprawnienia Ministerstwa Gospodarki w zakresie tzw. „ policji administracyjnej ” zostaną wzmocnione, w szczególności za pośrednictwem prawa do wydawania nakazów ; a więc :

Ministerstwo Gospodarki będzie mieć prawo ustalania dodatkowych warunków dla swojej zgody na realizację inwestycji w wypadku nieuszanowania narzuconych warunków przez inwestora zagranicznego.

Ministerstwo Gospodarki będzie mogło również zawiesić prawo głosu inwestora, związane z akcjami jakie zakupił, czy też wyznaczyć pełnomocnika odpowiedzialnego za czuwanie nad interesami narodowymi. Będzie mogło także uniemożliwić inwestorowi dysponowanie aktywami lub pobieranie dywidend.

Zgodnie z art. 55 projektu ustawy, Ministerstwo Gospodarki będzie także mogło nałożyć sankcje finansowe w przypadku :

- dokonania operacji inwestycyjnej bez uprzedniej zgody Ministerstwa,
- uzyskania uprzedniej zgody na podstawie oszustwa,
- uchybienia wyznaczonym warunkom,
- uchybienia nałożonym nakazom.

Na inwestora zagranicznego będzie mogła w takim przypadku być nałożona grzywna o wysokości idącej nawet do :

- podwójnej wysokości kosztów inwestycji,
- 10% rocznych obrotów spółki, w którą zainwestowano,
- 1 miliona euro dla osób fizycznych i 5 milionów euro dla osób prawnych.

Dodatkowo, francuskie przedsiębiorstwa, których dotyczyć ma inwestycja jak i inwestorzy będą mogli zwrócić się do Administracji w celu uzyskania informacji, czy dana inwestycja poddana będzie procedurze uprzedniej zgody Ministerstwa Gospodarki.

II/ „Złote akcje” (Golden Share)

Ustawa PACTE przewiduje także rozszerzenie możliwości ustanowienia tzw. „złotych akcji”(golden share), a to w celu lepszej ochrony interesów strategicznych Państwa Francuskiego.

Zakres stosowania „złotych akcji” będzie więc dotyczyć przedsiębiorstw działających w sektorze strategicznym i które:

- objęte są zakresem Agencji Udziałów Państwowych (*Agence des participations de l’Etat, APE*) według stanu na 1 stycznia 2018 r.,
- są notowane na giełdzie i w których francuski bank inwestycyjny Bpifrance lub jej filie posiadają co najmniej 5% kapitału według stanu na 1 stycznia 2018 r.

Jeżeli podstawowe interesy państwa są zagrożone, akcja zwykła przedsiębiorstwa działającego w sektorze strategicznym będzie mogła być przekształcona w tzw. „złotą akcję”, która będzie dawała Państwu Francuskiemu określone prawa.

Państwo będzie mogło np. sprzeciwić się cesji aktywów strategicznych przedsiębiorstwa na rzecz strony trzeciej, jak także objęcia udziałów w jego kapitale powyżej określonego poziomu.

Przekształcenie akcji będzie miało się odbywać w drodze dekretu.

Rozwiązanie takie wynika z przeświadczenia, że ochrona przedsiębiorstw działających w sektorze strategicznym musi zostać wzmocniona, a posiadanie większości udziałów przez Państwo nie jest wystarczającym środkiem ochrony jego interesów.

„Złote akcje” będą jednak musiały być uzasadnione ochroną ważnych interesów państwowych, w zakresie porządku publicznego, zdrowia publicznego czy obrony narodowej.

Będzie możliwe również dokonywanie zmian w „złotych akcjach”, które już istnieją, a to w celu dostosowania ochrony aktywów strategicznych do ewolucji technologicznych i nowych zagrożeń. Państwo będzie więc, co najmniej raz na 5 lat, rewaluować konieczność i uzasadniony charakter tych akcji.

* * *

W razie pytań, pozostaje do dyspozycji !

Dorota Dabrowska
Avocat à la Cour
TERRILLON AVOCATS
21 Rue Royale
75008 Paris
00 33 1 45 49 39 38
www.terrillon.com